

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és tünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy hóra	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy hóra	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

Szerkesztőség:

Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.

Bérmertelen leveleket csak ismeri kézzel fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.

Hirdetések díjazás szerint.

Egy 10 szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Arad, február 27.

Míg a német képviselő választások eredménye után, általános volt a vélemény, hogy a béke a körülményekhez képest biztosítottan tekinthető, addig senki sem hitte, hogy számbavehető körülmény oly sokáig nem kerül fel arra nézve, hogy a békében való bízalomnak szilárd alapja legyen.

A béke biztosítások özönével jönnek napról napra, de valami nagy bizalom nem fogadja azokat sehol sem. A börtök minden kicsisre oly idegességet áruznak el, minőt csak a háboruk kitörésének tizenkettedik órájában szoktunk tapasztalni. Az egész continens pedig akkora bizonytalanság uralkodik még ma is, hogy az emberek első sorban inkább rosztól tudnak tartani.

S míg ezek által a háboru lehetőségé igy fokozódik, addig a casusbelli főszékéből Sophiából ismét merész hír kél szárrya: a bolgár királyság proklamálásának híre. Ottani kormánykörök ugyanis tudni vélik, hogy a nagy szobranje összeülése március első felében lesz és a bolgár küldöttek jelentésének tudomásul vétele után a sobranje proklamálja a királyságot, megválasztva Battenberg Sándor herceget (Alexandre le Glorieux) királynak.

Bolgár kormánykörök azt hiszik, hogy igy a válság megoldható lesz. Ki nem óhajtja, hogy e remény végre teljesebbé menjen?

Országgyűlés. A képviselőház elintézte a szombati napirendet, melynek megkezdése előtt Tiszta a miniszterelnök jelentést tett a Deák-szoborra vonatkozólag: Országgyűlési törvényjavaslatot terjesztett be, mely egy választandó 21 tagú közigazgatási bizottsághoz utasítatik; Lukács László pedig a pénzügyi bizottságnak két rendbeli jelentését mutatta be, melyek egyike, a költségvetési törvényjavaslatra vonatkozó, a keddi délután napirendjére tűzött ki.

Következett aztán a kérvények tárgyalása melyek egyik sorjegyüket Zólyk Dániel, a másikat Gajáry Odón előadó referálta. Hajdu-Szoboszló kérénye a földadó leszállítás iránt László Ádám, Győri és a miniszterelnök felszólalása után „lehető figyelembevétel végett” a pénzügyminiszternek adott ki.

Hosszabb discussió fejtett ki a Liszt Ferenc hamvainak hazaszállítására vonatkozó két kérvényről. Szóltak Thaly (aki Bákóczy hamvainak hazaszállítására is felhívta a figyelmet), Ábrányi és Steinacker, kik Lisztet magasztalták és Tiszta miniszterelnök, a kinek nyilatkozata ép oly magyar szellemről, mint fenkölt gondolkodásmódról tanuskodik. A ház erre vonatkozólag elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát, mely szerint az igy a kormány erkölcsi támogatásába ajánlatik.

Még a katonai szállítókna a magyar ipar igénybe vételére vonatkozó kérvényeknél történt felszólalások Steinacker, Orbán és a miniszterelnök részéről. Orbán ez alkalommal is egy nagy számmal dobálózott. Azt mondá, hogy a ház a honvédség és a népfelkelés felszerelésére 16 milliót (!) szavazott meg, a mit a miniszterelnök nyomban rectificált.

Még Nendtvich interpellálta derült-séget keltő egy antiszemita beszéd kíséretében a kormányt a kivándorlás megállításá iránt, kockáztatva oly állításokat, miket Tiszta azonnal megczófolott. — Végül elfogadottat a miniszterelnöknek a házszabályokra vonatkozó indítványa.

Thaly Kálmán felszólalás tárgyává tette a képviselőházban azon irányt, melylyel a közös hadsereg tanintézetében használt tankönyvek Magyarországot történetével és közjogi helyzetével elbánnak. A „Pester Lloyd” ez indokolt felszólalást vezércikk tárgyává teszi vasárnap számban, s egyenesen felszólítja a közös hadügyminisztert, hogy azokat a hamisításokat, melyek a tankönyvekben foglaltak, vétesse minél előbb revisió alá, minden esetre még ez év folyamán.

A „Pester Lloyd” e czikke is bizonyítja, hogy azal a hűséggel és következetességgel képviseli a magyar érdekeket, melyet nála mindig megszoktunk.

A képviselőház közigazgatási bizottsága Fialk Miksa elnöklete alatt tartott szombati ülésében tárgyalás alá vette az ipartörvény 50. §-a utolsó kikézésének módosításáról szóló törvényjavaslatot. E mi ch előadó ismételtetvén a törvényjavaslat rendelkezéseit, Gáál Jenő kifejti, hogy e törvényjavaslat érezhető szükségnek felel meg, miért is elvben hozzájárul. Kérdi azonban, hogy a háza-

lasi törvény módosítása mikor fog a ház elé terjesztetni. Széchenyi gr. miniszter válaszolja, hogy a házalási törvény az osztrakkal egyértelműleg levén megállapítandó, ez iránt a tárgyalások már régebben megkezdődtek, most azonban fontosabb kérdésekre vonatkozó tárgyalások által háttérbe szorítva, szünetelnek. — György E. hozzájárul a törvényjavaslathoz, mely a kispáruak szabaddabb mozgást fog engedni, s a fogyasztó közönségnek javára fog lenni. A heti vásári jog adományozása tekintetében szóló a mini ztermin részéről előzetesben eljárás óhajtana. Széchenyi gr. miniszter az országos vásárokat tulságos megszorításának nem nagy barátja, mert a nép azokon sokat költ s sok időt veszít el. A hetivásárokat természetesen más kategóriába esnek. Egyébiránt az eddigi törvény folytán az országos vásárokat tartása bővebben engedélyeztetett épp azért, mert a heti vásárról kiszorult iparosoknak szükségük volt reá. A bizottság ezek után általánosabb elfogadja a törvényjavaslatot. Az 1. §-nál Gáál óhajtja, hogy az iránt, mennyiben engedtesse meg heti vásárokon iparképzőintézetek nem helyben lakó iparosoknak is eladni, első sorban a község képviselő testülete határozzon. s a törvényhatóságok és határozatok jóváhagyása vagy annak megtagadása tartassék fenn. Széchenyi gr. miniszter koczázatot dolognak tartaná, hogy ily dologban, a hol az iparosok és fogyasztók érdeke esetleg összeütközésbe juthat, a község képviselő határozza; különben is a törvényjavaslat kötelezőleg kimondja a törvényhatóságra nézve az illető községek meghallgatását. Matlekovics államtitkar hasonló értelemben nyilatkozik, megjegyyezve még, hogy a község sok esetben, mint v. sártartó, érdekelt fel is. — Neményi is az eredeti szerkezetet pártolja, megjegyyezve, hogy még a törvényhatóságnál is tarthatni bizonyos klikkek befolyását, a minek természetesen még inkább helye lehetne a községi képviselőben. — A bizottság változatlanul megtartja a §-t. A 2-3 §-ok változatlanul elfogadással az ülést véget ért.

A delegatio rendkívüli ülésszakának első ülése kedden, március 1-én d. u. 5 órakor lesz, melyben a közös hadügyminisztermin részéről a póthitelre vonatkozó előterjesztés benyújtatik, s azután valószínűleg az egyesült négyes bizottsághoz utasítatik.

KÜLFÖLD.

Rudolf trónörös Berlinben. A bécsi „Fremden-Blatt” írja: Berlini lapoknak az a híre, hogy Rudolf trónörös Berlinbe utazik, felséges atya szerencsekívánatait átadandó Vilmos német császárnak, kilenczvenedik születésnapja alkalmával, megféle a valóságának. Ez a tény egyszersmind megfelel a valóságnak. Ez a tény egyszersmind megerősöli a „Times” ama hírel, hogy az unepélyi alkalmából, mely a német császár kívánságára a lehető legnagyobb csendben és minden fény nélkül fog végbemenni, Németország, Ausztria-Magyarország és Oroszország uralkodói találkoznak a német birodalom székvarosában. — A „Presse”-nek a következőket jelentik Berlinből tegnapi keletel: A tőzsdén sokat beszéltek a „Times” híreiről, mely szerint az orosz czár Berlinbe utazik, a német császár születésnapjára. sőt némely lap azt is emlegette, hogy egy udvari vonat már próbamenetet tett Instenbergig. Itt azonban hivatalosan mit sem tudnak az összejövetelről s politikai körökben nem is hisznek a hír alaposágában. A czár utazásáról különben már hetek óta sokat beszélnek. De eddigelé semmiféle előkészületeket sem tettek ez irányban.

A német képviselő választások eredménye. Valamennyi választás eredménye egynek, még pedig a lippei kerületnek kivételével, a hol valószínűleg szűkebb választásnak lesz helye, már ismeretes. Végleg megválasztott 336 képviselő és pedig: 75 conservatívparti, 34 liberálm párti, 84 nemzeti szabadelvű, 90 középpárti, 14 szabadelvű, 6 socialistá, 15 elcsási, 13 lengyel, 2 welfpárti, egy dán nemzetiségű és két pártönkivüli. Hatvan kerületben szűkebb választás megajtesse válik szükségessé.

Bismarck Gorosakowról. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” kijelenti, hogy „Temp” adatai, melyeket Bismarck herczegnék 1879. vagy 1880-ban, előkelő külföldi személyiségekkel a bel és külpolitiká tárgyében folytatott beszélgetésére vonatkozólag felhozott, kóholytá. Téves és esztelen a „Temp” azon állítása, mely szerint Bismarck herczeg, néhány kedvezőtlen megjegyzés után a következő nyilatkozott volna Gorosakow felől: „Egyet jegyezzen meg magának Gorosakow soha soha sem lesz ura a Balkánnak.” Németországnak keletre vonatkozó politikájá már egy évtized óta mindenki előtt világos. Bismarck több ízben adta nyilatkozott, hogy a „kis Hercegovinák”-ra vonatkozólag kijelent, szó még ma is áll. Németország a keleten nincs érdekelve és ott netáni viszályokba beavatkozni nem fog. Lehetetlen, hogy a cancellár 1879. vagy 1880-ban utalást t-ít volna arra, mintha Németország a Balkán miatt viszályba keveredne Oroszországgal.

LEGUJABB POSTA.

A bolgár ügy. A bolgár kormány szilárdan elhatározta, hogy nem megy tovább azoknál az engedményeknél, a melyeket küldöttei Konstantinápolyban tettek. Az a n k o v f á l e álláspontjhoz sem közeledhetik jobban; mert ha ezt az álláspontot elfogadná, akkor komoly zavaroktól lehetne tartani. A nagy sobranje március első felében fog valószínűleg Tirnovóban összeülni. A gyűlés aligha lehet abban a helyzetben, hogy fejedelmet válasszon.

Az orosz occupatio és Franciaország. A pétervári sajtó legutóbbi nyilatkozatait az itteni politikai körök nagy figyelemben részesítették. Ausztria-Magyarország, Anglia és Törökország az orosz lapok legutóbbi czikkeiben kifejtett programot, — mely szerint, Oroszország nem akarja a keleten magát engazsalni, hogy a nyugaton történendő események jobban ellenőrizhesse — bizonyára nagy meglepéssel fogják fogadni; fájdalom azonban a bolgár események nem felelnek meg a békés intencióknak, s az utóbbi időben ismét valószínűnek tartják az orosz occupatiót. Ezt a tényt a francia kormánykörökben csekély figyelemmel kísérik, mert nem felelnek el, hogy Franciaország hagyományos keleti politikájá ellenlék ez Oroszország éral. Mindazonáltal adott pillanatban könnyen megégyezés jöhetne létre Oroszország és Franciaország közt. — Mivel a német választások a septennaturára nézve oly kedvezően ütöttek ki, azt hiszik, hogy a német kormány békés nyilatkozatot tesz. Herbet te berlini nagykövetet legközelebb Párisba várják, hogy jelentést tegyen a nemetszági helyzetéről.

NAPTAR.

Febr. 28. Hétfő. Róm. cath. napl. Román apát, Prot. naplár Osvát. Görög-orosz napl. (február 16.) Pamphilus. Nap kél 6 óra 46 percz. Nap nyugszik 5 óra 40 percz

Március 1. Aradi ügyvédek estélye
Március 5. A vasuti tisztviselők estélye az indóházban.
Március 8. Az aradi tisztviselő kör estélye saját helyiségében (Tücherer szálló.)

HIREK.

Arad és Vidéke.

Óvatiók Salacz Béla kir. ügyészek. Arad város polgármesterének fivéré, Salacz Béla karánsebesi kir. ügyész, ki egészségi szempontból saját kérelmére a szabadkai kir. ügyési állomásra helyeztetett át — mint lapunknak Karánsebesről írják, — távozása alkalmából Karánsebes előkelősége és polgársága nemzetiségi és valláskülönbség nélkül szép kitüntetésben részesítette azon fényes és igen sikerült bucsünnepegy által, melyet tiszteletére a „Lichtnekert” vendéglő nagyertermében folyó hó 25-én rendezett és melyben hölgyek is szép számmal és közös hadsergebelti tiszték is résztvettek. A lakomán Kuehler törvényészi elnök mondotta az első köszöntőt a távozóra, ki feledatanak megféle, a törvényészek működését oly lényegesen előmozdította, s kit új állomásra a közönség tisztelete kísér. mire Salacz Béla meghatottan köszöntte meg ünnepegyes megtiszteltetését, és mondott az őt kitüntetőnek „Isten hozzadot.” Azután Nem o j á n polgármester vett a távozóitól bucsut a város lakossága, Brankovics Péter kereskedő pedig német nyelven a polgárság nevében, míg végül ismét Nem o j á n polgármester román nyelven a távozó, mint hazafit és a nemzetiségű barátját elítelte. A felköszöntöket tánc követte a helybeli zenekar játéka mellett és a jelenvoltak csak jóval éjjel után vettek bucsújukat a távozóitól, kinek a megyéből való távozását nemcsak Krassó-Szörényben, hanem részben Temesváron is fáj-lalják.

Aradi iparosok és a népfelkelési felszerelések. Az iparostület a népfelkelési szükségletek előállítására tárgyában tegnap megkezdett értekezletet ma délután 4 órakor folytatni fogja. Mára a czipszkek, eszmadiak és nyergesek csoportja van összehívva, hogy aláírás útján megállapítható legyen e csoport vállalkozási képessége. Ugy értesültünk, hogy iparosaink nem nagy kedvvel nyulnak a vállalkozáshoz, mert alacsonyok tartják a megszabott árakat.

Szegedi tanitók emlékkönyve. Az Aradon járt szegedi tanitók aradi tapasztalataikat s az ottani tanügy ismertetését egy legközelebb kiadandó emlékkönyvben fogják közrebocsátani. Az emlékkönyv, a melybe a kiránduló társaságnak minden tanítótárgja irkisebb-nagyobb szakdolgot, már keszen van s legközelebb sajtó alá adható. A kiadás költségeinek fedezésére a tanitók a tanácsoshoz folyamodtak segélyért. Az emlékkönyv öt ivre terjed s márczius hó végén jelen meg.

Ujlaky József az unjonnan kinevezett aradi kincstári ügyész tegnap városunkba érkezett s az ügyési hivatalt ma veszi át elődjétől. K o h á n y i Mór márczius 3-án távozik el Aradról Temesvárra, állása elfoglalására. — **Kinevezés.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, V i z e r P é t e r aradi ügyvédet és gyoroki szőlőbirtokost a mènesi vinczellérskola felügyelő bizottsági tagjává nevezte ki.

Gyorsan felosztott szövetkezet. Az Orosházaan csak most megalakult huszofgyasztási szövetkezet már felosztott, s részvényesei a befizetett részvények árát, az az tiz forintot, vissza is kapták.

Tűzbiztonság érdekében. Békésmegey alispánja a járási szolgabirodákat utasította, hogy mindazon lakházakra nézve, melyeknek falai tűzbiztos anyagból emelhető kémenyeket megbirkán, a meunyiben ilyenell eddig nem bírnának, ily kémenyek épitését zárog határidőre elrendelje, azzal a világos kijelentéssel, hogy a mulasztók érzékeny büntetéssel fogának sújtani.

Országos vásár. A t e m e s v á r i Józsefnapi országos vásár, mint hivatalos forrásból értesültünk, márczius 10—15 napjain fog megtartani.

Szörnyet halt. Szarvason K u r u c z Mihály 72 éves napszámot, mikor a padlásra szénáért ment volna, a létra elcsuszása következtében lezuhant és szörnyet halt.

Hazánk és a főváros.

Időjárás. A központi időjelző állomás a következőben tájékoztat az időjárásról: Hazánkban: Keleletes, részben délnyugatosi mészékelt szelek mellett, a hőmérséklet keleten kisebb, let a légnymás itt jóval felebb szállt. Az idő délnyugaton deris, északkeleten változó, helyenként ködös. Keves havazás itt-ott. Kihátás a jóvő időre: H a z á n k b a n: Északnyugaton itt-ott csapadékall enyhé, délkeleten szárazabb, éjjel fagyos, változó idő várható.

A király Ö Felsőge ma reggel a rendes személyvonattal érkezik a fővárosba. A kabineti iroda és a főudvarmesterei hivatal egy része már pénteken az udvari személyzet pedib szombaton érkezett meg Budapestre. A király az eddigi megállapodások szerint csak márcz. 5-én érkezik meg. Az udvarnál ezuttal nem lesznek ünnepegyességek, legfeljebb három udvari ebéd. Márcz. 3-án akirály általános kihallgatást ad s lesz esetleg másodikk kihallgatás is. Előjegyzéseket elfogadnak a kabineti irodában.

Munkácsy Budapestben. Munkácsy Mihály szombaton a bécsi gyorsvonattal a fővárosba érkezett, nevével együtt. A „Vadászkürt” hotelbe szálltak. Délután Munkácsy régi barátját, Benezurt látogatta meg s hosszabbban szemléltette tanítványainak ott levő munkáit. Este a művész és neje az operaházban voltak, a főváros páholyából nézve a „Säckingeni trombitás”-t. Kiséretökben gr. Zichy Jenő volt. Vacsora után nevével együtt elment a mérnökfaluba, hol természetesen nagy orvatiókban részesült. A művész ezuttal csak rövid ideig maradhat a fővárosban.

Magyarok dala. Dal, még pedig a legváiból, a nép ajkáról való. A jóvő dala, a háborus jóvő, egy nemzeti háborúé. Békésmegeyben — mint Csabáról írják — szelvényében — „Késő őszszel szál a fecske keletre” dallamára ezt a nótát éneklék néhány hét óta a legények:

Ferencz Jozsef, mért kee olyan szomorú, Tán biz azért, mert megszólalt az ágyú? Ne féljen kee, édes-keves királyom! Megmutatjuk a muszáknak Ki a legény a gáton!

Érdekes ez a nóta nagyon a magyar nép hangulatára nézve, megérdemli, hogy kinyomassék. Helyesen jegyzi meg a „B. H.”, hogy sok minden van ebben az őt sorban, benne van a magyar nép egész politikája.

Rövid hírek. M a s i e v i e s S a m u kuriai nyugalmazott bíró, hosszú bírói pályáján szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend közpkeresztjélt kapta. — A m a g y a r f e g y v e r g y á r léteztetésére a berlini Löwe-féle cég hajlandóan nyilatkozott, ha kap telket és ha négyezerazzer db. puskát rendelnek meg nála; a vállalat három millió frntyi tőkével jönné létre, részvények alapján. — P o z s o n y n á l a Duna jege már szintén megindul és ujra megáll; az alsó Dunán, Zimony, Belgrád és Pancsova közt, már megnyitott a hajózás. — K a r d á r b a j volt Pozsonyban Petőcz főhadnagy és Winkler hadnagy közt s az utóbbi súlyosan megsebesült. — A n a g y v á r a d i t ö r v é n y s z á k ó t n a p i t á r g y a l á s után, életfogytiglani fegyházra ítélte (Gabor Juont, a vezári gyilkosság főtettesét, hat czinkosát pedig 10—15 évi fegyházra.

A nagy világ.

A párisi ügyvédek Párisból írják: „La France”, egy igen elterjedt estilap multkor több német származású párisi kereskedőt valami politikai ügy miatt keményen megtámadott. A kereskedők rágalmozási pórt akarták a „France”

ellen indítottai, de a pörből nem lett semmi, tisztán csak azért, mert Páris valamennyi ügyvéde közt nem tudtak egyet se találni, a ki a német ember ügyét elvállalta volna. — Nagy diadalt ülték másnap e fölött az összes hason-érmelmű párisi lapok.

Párbaj egy csokért. Ezekről közönségesen nem szokás tudomást venni, de ebben az esetben mégis nyilvánosság elé került az a csók. A fiatal K. Endre barát, egész éven át birtokán tartják nagy gazdaságának és hatalmas ménesének gondjai, de mivel a fiatalág nem tagadja meg magát, farsangon mégis ott hagyta a cineinnátusi munkálkodást és elment Bécsbe mulatni. Elment ide is, oda is a elvetőitől valami álarcosz bábra is. Nemsokára karján vezetett egy csinos hölgyet, egy ismert bécsi szanszontt-énekesnőt. A nagy tolongásban összetaklkozott a párocska A. gróffal, a kinek véletlenül már volt alkalma egy fejezetet leírni a szép asszony szive történetébe. A találkozás különben senkit sem hozott zavarba, sőt ellenkezőleg elhatározták, hogy együtt vacsoráznak hármasan. Pompásan folyt a pezsgő a chambre se-páréban, a mikor a desszertnél a gróft egyzerre csak elfogta olyan erővel a visszasmélekezés, hogy — meglepedezve a változott helyzetéről — megcsókolta azt, a ki közülük arra való volt. Ebből lett egy kardpárbaj. K. báró könnyű-sebet kapott. A. grófnak pedig a nemezis megjegyezte a képét egy olyanforma lapos vágással, a hogyan csókot rabolni szokás.

Öngyilkos uzsorás. Deutch Mörizc bécsi vasgyáros, kit uzsora vétségért pörbe fogtak, az itéletől való féltében borzostó módon vetett véget életének. Egy négy emeletes ház legfelső emeletéről leugrott. Holttestét a felismerhetlenségig összeroncolt állapotban találták meg.

Rövid hírek. Mária Valéria főherczegnő ischli utazását bizonytalan időre elhalasztották. — A k i h i t ő K o m a c s u j a p a n i herczeg Bécsből nevével és kíséretével két heti időzést után Rómába utazott. — A c z á r i c s a l á d márczius közepén Krimbe költözik s a livadii kastély berendezésére már kiadták az utasítást. — B a t t e n b e r g S á n d o r herczeg nem hólyagos himlőben betegedett meg, hanem csak bárányhimlőben. — J a c o b i n i b i r o n o k halálán felszék. — A l e g ő r e g e b b a n g o l s z i n i g a z g a t ó és szabadkőműves, a S l é v e s E. D. Dawis, meghalt Newcastle-ban. — A l o n d o n i o l a s z s t a g i o n e p r i m a d o n n á i N i l s s o n K r i s t i n a és Hauek Minnie lesznek. — A s z i n h á z j e g y e k k e l v á l ó a g i o t a g e n a k a bécsi rendőrség egyelőre véget vetett: nem kevesebb mint huszonnolozt üzért fogott el, kiknek egész szervezetét börtönök volt; egyetlen egynék kivételével mind idegen illetőgek s igy a rendőrség valamennyit eltolon-czolja Bécsből.

SZÍNHÁZ.

— február 28.

„Borgia Lucretia.” Létezett-e való-sággal ily nő, avagy csak a költő képzelődésének szörnyszülötte? A legféltelenebb szenvedélynek extravagantiája is már oly valami abnormis kinövése az emberi természet gyarlóságának, hogy a nagy ritkán előforduló esetekben is méltó feltárható legyen. A Csejthe városban orgiákat ülő Bathory Zsófia vérengzése meg okadatoltnak tunik fel a hiúságból származó női gyengeség által, mely az ártatlanok véreben való fürdés által az ifjuság báját és üdeséget megőrizhetni vélte a kicsapongás romboló hatása ellenében. De lélektanilag sehogy sem lehet indokolni a fertőzőt posványában fetrengő nőnek hajmeresztő vérengzését, melyet minden felidulás és lelki furdalás nélkül elkövet szeretőivel, a kiket állatias vágyának kielégítésére kéjelegve használ fel. Az emberi individualitásából kivetkőztől női szörnyeteg nélkülöz minden emberi vonást. Erzelem, szív és lélek elme ismeretlen; csak az állati ösztönt, a lázasan kerengő vér hűja vágást ismeri, ez urálja lényét s ennek kielégítése képezi létezeljét. Megtetszeni Lucretianak, egyértelműen a halállal.

Hugo Victor, a tizenkilenczedik századnak legnagyobb költője megkapó vonásokkal állítja elénk a Megerát, a ki iránt irrtározos módon költi fel a legmélyebb erkölcsi undort. És mégis keresi motívumot ezen vadállatú fajult nő! Iyena igazolására. A boszu érzet és az igaz anyai szeretetnek érzelmét. De hiába, mert a vérbe gázoló szörnyeteg iránt ki van irvta keblünköl az elnezés legkisebb szikrája is; nem hiszük el a pszichológiai mótind, s midőn a f a l a n t é r z e t t a n y a i s z e r e t e t m e g g o n d o s s á g a v a l h a l m o z z a e l ő t, és midőn látja azudl irtoztató sorost, hogy eszét fia, mint boszuló nemezis emeli fel tőrére, az a számára, hogy büneiert megbüntesse, — a z a n a l o m n a k e g y e t l e n h u r j a s e m r e z e g m e g k e l t u n k b e n a z o n k ü l ö n b e n a m n a k a j k a i r o l m e g h a t o a n h a n g z ó l e k i v e r g o d é s r e, m e l y e t a n a g y k ö l t ő o l y m e g r a g o d o n ö n t s z a v a k b a A k ö l t ő i g a z s á g s z o l g á l t a s á n a k e l e g v a n t e v e, d e a f e l h a b o r o d o t h a l l g a t o s á g k e v e s l i a z e x p i a t i o t.

A mit Hugo Victor Lucretia által elérni akart, azt J á s z a i M a r i a m e s t e m i v e z t e t e n e k ö s e r e j e v e l m e g t e s t e s i t e t t e.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi első takarékpénztár évi közgyűlése.

Arad, február 27.

Az aradi első takarékpénztár testülete ma délelőtt 10 órakor tartotta meg 46-ik évi rendes közgyűlését saját helyiségében.

Bánhidya Albert br. elnökele alatt jelen voltak a következők: Lukácsy Miklós vezérbíró, Kristófy Zsigmond, id. Andreyi Károly, Nikodem János, Ottubay Károly, Varjassy József, Antalfy Endre, Rosenthal Jakab, Tiszti Lajos, Kornai Károly, Schusztér Illés dr., Lustig Adolf, Domány József, Herz Miksa, Wadowsky Gyula, Illmann Ottó, Dániel Kálmán, Elias Armin, Bing Éde, Müller Károly, Szalay Károly, Sallai Béla, Hann Alajos, Wally György, Assael Adolf, Kunecz János, Tedeschi Victor, Bogdánffy Gergely, Szentpétery Antal, Neumann Károly, ifj. Kristófy János, Dobiaschi Adolf, Lukácsy Lajos, Robitsek Ágost dr., Klein Soma, Lusztig Armin, ifj. Andreyi Károly, Neumann Dániel, Steiner Jakab, Múlek Lajos dr.

Bánhidya Albert br. elnök határozatképesnek nyilvánítván a közgyűlést, megnyitja a jegyzőkönyv hitelesítésére Sallai Béla, Tiszti Lajos és Müller Károly urat kéri fel.

Az évi szárazmádszók s a felügyelő bizottság jelentése tudomásul vétetvén, Lukácsy Miklós vezérbíró előterjeszti az igazgatóság évi jelentését, mely következőképen hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1886-ik üzletévről szóló forgalmat van szerencsénk az ezen tiszteletteljes jelentésünkben meg foglalt előterjesztésekkel a következőkben bemutatni. A betételek álladéka 1886. decz. 31-én 4.080.628 frt 02 kr. A betételek álladéka volt 1885. decz. 31-én 3.787.053 frt 89 kr. Többet álladéka 1886. decz. 31-én 293.574 frt 13 kr s ennek folytán, a betételek után 1886-ban fizetett s a nyeresémszámla terhére eső kamattöbblet tetemesen szaporodott.

Ezen szaporulata a betételeknek egyrészt bizonyítékul szolgál ugyan azon bizodalomnak, melylyel a közönség társulatunk iránt folyton viseltetik, de másrészt megnehezíti a tőkének a rendes üzletágakban elhelyezését. A váltó-tárca álladéka 1886. decz. 31-én 922.699 frt 47 kr s ennek folytán, a váltó-tárca után 1886-ban fizetett s a nyeresémszámla terhére eső kamattöbblet tetemesen szaporodott.

Hogy azonban daczára e számaránynak, a váltó tárca forgalom 1886-ban nem maradt el az 1885-ik éviétől, kitűnik abból, hogy míg 1885-ben 5266 darab váltó számlatoltatott le — 1886-ban 5461 darab s így 195 darabbal több lett lezárolva. A váltó tárca terhére 1886-ban határozott veszteség fel nem merült, megfelelőnek találtuk azonban a múlt évi jelentésünkben jelzett, — s 1886-ban is felmerült néhány apróbb tételű kérés váltókból, melyek még folyton pertárgyat képeztek, annyival is inkább egy aránylagos összeget a leírás számla terhére felvezetni, — mivel ez iránti perek kedvező eldöntése esetében a befolyó összegek ugy is e nyeresémszámla javára esnek.

A Lombard-üzlet, melyek álladéka volt 1885-ik évi decz. 31-én 171.170 frt és 1886-ik évi decz. 31-én tesz 131.945 frtot, megapadt 39.325 frttal, míg ennek ellenében, a folyó számlára adott előlegek álladéka mely 1886-ik évi deczember 31-én 310.560 frt 84 kr. és volt: 1885-ik évi deczember 31-én 225.841 frt 90 kr, szaporodott 84.718 frt 93 kr, krral, máltal a hason természetű két üzletágban, 84.893 frt 93 kr, szaporodás mutatkozik. A kétszeres váltó előlegek üzlete, mint ezt már múlt évi jelentésünkben is kifejeztük, más pénzintézetek és magánosok által is üzleti körükbe felvétetvén: az igaz-

mélhető, hogy ezen ágban tetemesebb álladékelmelkedés álljon be, mindazonáltal az 1886-ik évi deczember 31-iki álladéknak, mely 87.760 frt ellenében tartva az 1885-ik évi deczember 31-iki álladékokat, mely 87.480 frt, nagyobb az álladéka 280 frttal.

A jelzálogra adott kölcsönök álladéka, mely 1885. decz. 31-én volt 2.050.486 frt 42 kr. 1886. évi decz. 31-én tesz 1.909.826 frt 50 kr s ennek folytán megapadt 150.060 frttal. Ezen apadás az az igazgatóság által ezen ismert körülmény idezte fel, hogy 1886. évi november elsejére megállapított befizetési határidőben bejárt egy 150.000 frtos tétel, mely hiány ellensúlyozására az 1886. év folyamán 232.000 forintig terjedő új kölcsönök engedélyeztetek ugyan, de ezek ellenében a régebbi kölcsönökre történt reáztörlesztések miatt, a jelzett 150.000 forint apadás az új kölcsönök által az év végéig nem volt kiegyenlíthető.

Nem tartjuk feleslegesnek e helyen a tisztelt közgyűlés nagybecsű tudomására hozni, hogy az üzlet ezen ágának folytonos emelésre fektetjük a fősúlyt, azon oknál fogva, — mivel ez tartjuk a veszteségeket kizáró legbiztosabbnak s a társulatunknál már évek óta folyamatosan levő negyedéves és fél éves tőketerlesztések eléggé pontos lejárásuk által, a szükséges pénzkészlet tekintetében is megadják az alaposan megbízható támpontot.

A tulajdon állam és értékpapírok álladéka: az 1886-dik évi deczember 31-iki árkelet szerint tesz 428.569 frt 40 kr, melynek ellenében tartva az 1885-dik évi deczember 31-iki álladékokat, mely 115.172 forint, van többlet álladéka 313.397 frt 40 kr.

Ezen többlet álladéka igazolására azon kényszerhelyzetet tartjuk felemlítendőnek, mely kötelességünkben és hivatásunkból kifolyólag mellőzhetetlenül szabtuk előnkbe, a más üzletágakban el nem helyezhetett tőkék így módton gyümölcsöztesztése által a betételek kamatait ellensúlyozni.

Hasonló indokból helyeztük el az 1886-ik év folyamánban más pénzintézeteknél is betételekként a felesleges tőkék egy részét, melynek folytán az 1885. évi decz. 31-én kimutatott álladéka 44.532 frt 45 kr az 1886-ik évben ekként elhelyezett és kamataiban szaporodott 140.969 frt 64 krral, — az 1886-ik évi deczember 31-iki álladékokat, azaz: 185.502 9 kr képviseli.

A tulajdon ingatlanok az ezek számláját terhelő 314.000 frt öszérték után, az adók és javítási költségek leszámlítása után, 20.440 forintot jövedelmeztek, a mi átlag 6 1/2% tiszta jövedelmezőségnek felel meg.

A pénztári forgalmat a következők számadatok tüntetik fel. Pénztári maradvány 1885. évi decz. 31-én 55.655 frt 10 kr. Bejárt 1886-ban 7.732.670 frt 38 kr, bevetel: 7.788.325 frt 48 kr. Kijárt 1886-ban 7.724.978 frt 35 kr. Pénztári álladéka 1886. decz. 31-én 63.347 frt 12 1/2 kr.

Ezek után van szerencsénk az 1886-iki szárazmádszók alapján a 70.078 frt 44 1/2 krral feltüntetett nyeresémszámla felosztására nézve, — a felügyelő bizottság hozzájárulásával tiszteletteljesen a következő javaslatot előterjesztetni.

Felosztandó: I. A részvénytőke után jár 6% 7.200 frt. II. A mérleg szerinti nyeresémszámla 70.078 frt 44 1/2 krr, levonva: a) a nyeresémszámla 6%-át 4.200 frt, b) az 1885. évről elővezetett 16.500 frt, összesen 23.700 frt. Jár a maradványból 46.378 frt 44 1/2 krr. III. Az igazgatóság 10% jutalék 4637 frt 45 kr. IV. A felügyelő bizottságnak járó tiszteletdíj 900 frt. V. Felülosztalékul, egy részvénynek 120 frttal leendő kiegészítésül 40.800 frt. VI. A társulati hivatalnokoknak tudalmidő 2000 frt. VII. Helyi köz- és jötekegyeztetési adakozásokra 1200 frt. VIII. A most 1873 frt 11 krt tevő különleges tartalékalapunk 20.000 frtra leendő kiegészítésül 8126 frt 89 kr. IX. Az igazgatóság rendelkezésére 213 frt 70 1/2 krr. X. Az 1887. évi nyeresémszámla javára előirandó 5000 forint, összesen: 70.078 forint 44 1/2 krr.

Midőn ezen ajánlatunk elfogadását tisztelettel kérjük, csak azon tételhez kell külön

szót emelnünk, a hol a különleges tartalékalapunk 20.000 forintra leendő kiegészítése vegett, 8126 frt 89 kr megzavaszását hoztuk javaslatba. Mellőzhetetlenül tartjuk ezt egyrésztől azért, mert a rendes tartalék alap az alapszabályilag megillető hatványer forint magasára emelkedvén, — a társulati alapszabályoknak másként leendő intézkedéseig továbbá nem javadalmazható. — Másrésztől pedig azért, mivel a más üzletágakban el nem helyezhetett tőkéknek értékpapírokba fektetése, a felforgó válságos időviszonyok tekintetbe vételével, ezen eljárás helyességét igazolja.

Van ezen felül még egy tiszteletteljes előterjesztésünk, melynek elfogadását szintén a tisztelt közgyűlés nagybecsű figyelmébe ajánlani bátorodunk. Ugyanis a társulati alapszabályok, ezeknek 1876-ban történt megalkotása óta több közgyűlésen módosítottak ugyan, de a társulati ügymeneti szervezete vonatkozólag, az évek folyamán szerzett tapasztalatok oda utalnak, hogy még több s igényel olyannal módosítást, hogy a társulati kifizetelét, szervezeteiben az ügymeneti szabályozással. Ezen alapszabályok módosításával az is elszórtatik, hogy a váltóbíró bizottság tagjai 8-ról 12-re emeltessenek, és megalkotassék egy megfelelő számból álló választmány is, mely az üzleti év folyamánban időközönként rendszeresen egybeülővő üléseiben mint igazgatóság tanács működjék.

Az 1876-ban megalkotott alapszabályok tartalma ma továbbá meg akadályoztat gördít azon határozat elé, mely az 1884-ik évi közgyűlésen, az 1876. óta alkalmazott társulati hivatalnokok nyugdíjazása iránt hozott. Ezen határozat is az alapszabályokkal lesz összhangba hozandó, a miert is kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1884-iki közgyűlésen kiküldött nyugdíj-alapszabályi bizottságot még néhány taggal kiegészítse s ezt utasítvány mellőztassék, hogy egy a társulati alapszabályok, valamint az új nyugdíjakra vonatkozó ajánlatot is, — a megtörtént módosító kidolgozás után, ezen év folyamánban egy rendkívüli közgyűlésnek terjesztse be.

A mai közgyűlés kihirdetett sorrendjének utolsó tárgyat, ifj. Mittelmann Ferenc ur leköszönése folytán, egy váltó-bíró bizottsági tag választása képezi. Kérjük e választást ezen oknál fogva, csak is egy évre megjeitni, mivel a jövő évi rendes közgyűlésig, a most működő tisztviselői kar működési köre lejár, s akkor a fentjelzett alapszabályok módosítása értelmében, ugy is egészen új választás lesz eszközöndő.

Midőn még záradékul a jelentésünkben foglaltak letárgyalása után, az igazgatóság s felügyelő bizottság részére adandó felmentési megzavaszást kérjük, vagyunk tisztelettel az aradi első takarékpénztár igazgatóság: id. Andreyi Károly, igazgató, Domány József, igazgató, Kristófy Zsigmond igazgató, Nikodem János, igazgató, Lukácsy Miklós, vezérbíró.

A jelentés felolvasása után Antalfy Endre azt indítványozta, hogy az az 5000 frt, melyet az igazgatóság az 1887. évi nyeresémszámla javára előírni javasol, a külön tartalékalaphoz csatolassék.

Nikodem János azt hiszi, hogy legjobb volna 2500 frtot a nyeresémszámla és 2500 frtot a külön tartalékalap javára fordítani.

Lukácsy Miklós szívesen elfogadja Antalfy indítványát azon módosítással hogy 4000 frt csatolassék a külön tartalékalaphoz, a megmaradó 1000 frt pedig az 1887. évi nyeresémszámla javára irassék elő.

Antalfy Endre hozzájárul Lukácsy módosításához, mire a közgyűlés azt el is fogadta.

A jótékony cselekedet fordítandó 1200 frt tételével Antalfy Endre figyelmébe ajánlja az igazgatóság, miszerint, az Asztalos Sándor családjának segélyezése és a Jozsa-család visszahagyományosítás iránt megindult mozgalmakat is vegye tekintetbe.

Bánhidya Albert br. elnök kimondja a határozatot, miszerint a közgyűlés egészterjedelmében elfogadja az igazgatóság jelentését, azon különbséggel, miszerint a jelentésben az 1887. évi nyeresémszámla javára

előírányozott 5000 frtból 4000 frtot a külön tartalékalap és 1000 frtot a nyeresémszámla javára fordít.

A jelentés elfogadásával kapcsolatban az igazgatóság a múlt évre vonatkozó felmentvény megadottát.

Müller Károly indítványára az igazgatóság huzgó és kitűnő működéséért elismerést és köszönetet szavazott meg a közgyűlés.

Az alapszabályok módosítására már 1884-ben kiküldött bizottság tagjai mellé pótlólag még Sallay Béla, Múlek Lajos dr., Varjassy József és Schusztér Illés dr. választattak meg.

Az ülés utolsó tárgya volt az ifj. Mittelmann Ferenc leköszönése folytán megürült egy váltó-bíró bizottsági tag állásának betöltése.

A szervezetszervező küldötté Bogdánffy Gergely elnökele alatt ifj. Kristófy János és Wadowsky Gyula urakból alakultak meg, a szavazás tartamára az ülés felfüggesztetett.

A szavazás eredményét Bogdánffy Gergely hirdette ki.

Szalay Antal 20, Tedeschi Victor 19, Spitzer Ignác 13 szavazatot nyerve, váltóbíróvá: Szalay Antal választott meg.

Bánhidya Albert br. annak kijelentésével, hogy az osztalékok már a holnap naptól felvehető, berekeszti a gyűlést.

Kassayné-Jászay Mari asszony a budapesti nemzeti színház tragikai művésznője ötidik, utolsó vendég- és jutalomjátéka.

Arad városi színház. Folyó az. 148. 24-dik bérletszámot.

Hétfő, 1887. február 27-én:

Széchy Mária.

Eredeti történelmi színmű 3 felvonásban.

Személyek: Gróf Széchy Mária, Jászay M. asszony. Gróf Széchy Káta, Murány urai, Czanyaga Emma. Gróf Széchy Káta, Závadosky Teréz. Illés György, Éva férje, Sárdy Károly. Bárány György, Káta férje, Makó Lajos. Hadadi Wesselyényi Ferenc, császári parancsnok, Peterdy Sándor. István, diákja, Somló Sándor. Pörköly, Murányban, Fenéry Mór.

Helyárak: Alsó és közép kettőspályhó 7 frt, alsó és középpályhó 4 frt 50 kr., felső kettőspályhó 6 frt, felső pályhó 3 frt, elsőrendű támlaszék 1 frt 20 kr., másodikrendű támlaszék 1 frt, harmadrendű támlaszék 80 kr., elsőemeleti erkélyülés az első sorban 1 frt 20 kr., másodikrendű elsőemeleti erkélyülés 80 kr., harmadrendű elsőemeleti erkélyülés 70 kr., másodikemeleti erkélyülés az első sorban 80 kr., másodikemeleti harmadrendű erkélyülés 60 kr., harmademeleti közép erkélyülés az első sorban 50 kr. a többi oldal- és középpályhó 40 kr., karzat 20 kr.

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

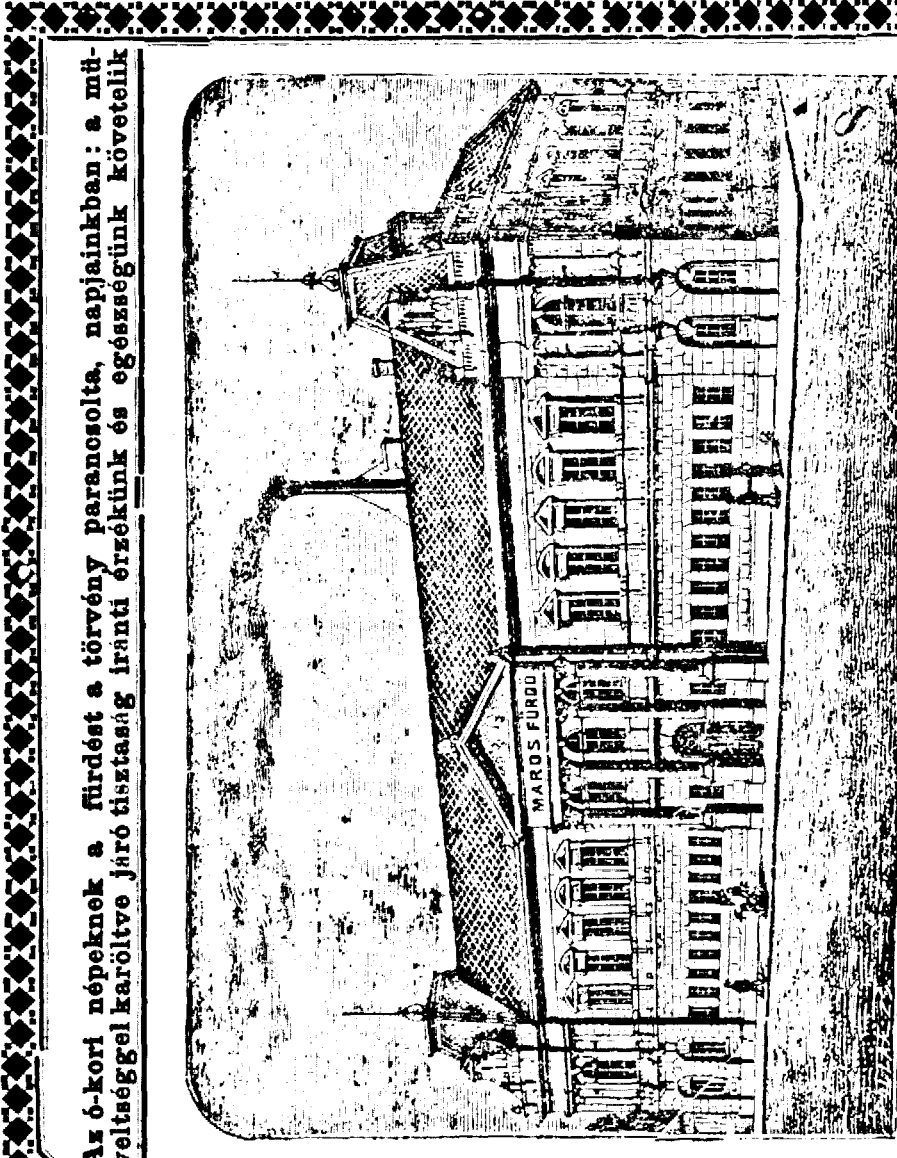
Holnap, kedden, bérletfolyamban: A cigánybáró. Operette 3 felvonásban.

Felolvasó szerkesztő és kiadó: HINDY ÁRPÁD.

Table with columns: Közlekedés, A vonat, ind. Aradról, érk. Aradra. Rows include: Csabai vegyesvonat, Budapesti személyvonat, Erdélyi vegyesvonat, Temesvári vegyesvonat, Borosabesi vonat, Szegedi személyvonat.

Irodalom és művészet.

Az aradi zenekedvelők hangversenye tegnap délután ment vége a Krispin-fele teremben szépszámu és válogatott közönség előtt, melynek minduntalan felugó tapsai teljesen megérdemelt elismerést nyilváníttak a zenekedvelők egylete részére, a mely a tegnapi hangverseny kiváló sikere után bizonyára sietni fog a közönséget újabb zene művelzetben részesíteni. A hangversenyben az aradi közönség, előtt régóta ősmert művészi erők léptek fel, az azok is, a kiket most volt először alkalmunk hallani méltó és szép reményekre jogosítanak. Az első szám Reinacké „Impromptu”-je volt Schumann „Manfred”-hoz írt zenéjének dallama felett. Eisler Aranka urhölgy és Höszy Jakab ur játszották el 4 kézzel bámulatos technicával és sok izléssel. Zajos, meg-megújuló tetézésnyilvánításokra adott alkalmat a Mozart „Varázsfuvola”-jából vett Pamina dala, melyet Herceg Róza kisasszony énekelt el. A kisasszony szépen iskolázott kellemes hanggal bír, és fiatal korához képest bámulatos művészetet használja fel azt. A következő szám a begedő volt. Dancs Ferenc játszott el néhány gyönyörű piecet (Sitt: Canzona; Rubinstein-Wiawaszky: Romance; Dombay: Nocturne) oly virtuositással és bravóval, hogy a közönség elragadtatva adta kifejezést tetézésének. A zongoraiséretben Klein Soma ur tűnt ki. Ezután Verdi „Aida”-jának egy dalát énekelte el Szégyál Gabriella urhölgy, ősmertes gyönyörű hangján és számtalanszor méltányolt művészetével. Dr. Weisz Sándorné urhölgy Liszt: Faust keringőjét adta elő zongorán, hatalmas tapsvihart keltve szép játékkal. Végül ismét Szégyál Gabriella urhölgy lépett az emelvényre; aly hatással énekelte el Maria Antoinett királyné „Lami” és Mendelssohn „Tavaszi dal” című szerzeményeit. Színni nem akaró lelkes tapsvihart fejezte be e szám után kiválóan sikerült hangversenyt.

Advertisement for Maros Gőzfürdő (Maros Steam Bath) by SIMAY ISTVÁN. Text describes the benefits of the bath and lists various services and prices. Includes a large sign 'A MAROS GŐZFÜRDŐ' and a list of prices for different types of baths and treatments.